

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΠΑΛΑΙΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Ο Θεμελιωτής της Επαράστασης

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ 25^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 2015

**ΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ
«ΧΑΡΟΥΜΕΝΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ»
2015**

Σκηνή 1^η: Προφητικό σημάδι

Πρόσωπα: Δημήτριος Καμπούρογλου (επί σκηνής αφηγητής), Γιώργος (Π.Π.Γερμανός μικρός), Ιωάννης (πατέρας Π.Π.Γ.), Π. Αγάπιος, Κώστας, Μιχάλης

Σκηνικό: εξωτερικός χώρος, μπροστά στη σχολή της Δημητσάνας. Η σκηνή στο άνοιγμά της είναι άδεια. Μετά από λίγα δευτερόλεπτα μπαίνει ο Καμπούρογλου.

ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ: *(Κρατά στο χέρι του και μελετά ένα παλιό βιβλίο. Απορροφημένος για λίγα δευτερόλεπτα, έχοντας γυρίσει προς τον κόσμο, περιεργάζεται κάτι χαρτιά που τα βγάζει από την τσέπη του. Τα ξαναβάζει και ξαφνικά σα να συνειδητοποιεί ότι βρίσκεται μπροστά σε κόσμο-λέει αμήχανα)* Ω, με συγχωρείτε. Ήμουν απορροφημένος από τη μελέτη. *(ξεροθήχει)* Επιτρέψτε μου να συστηθώ. Λέγομαι Δημήτριος Καμπούρογλου και, αν το επιτρέπει η ευγένειά σας, είμαι συγγραφέας. Ασχολούμαι κυρίως με θέματα ιστορικά. *(παύση-αναπολεί)* Πάνε σχεδόν εκατό χρόνια από τότε που οι παππούδες μας αποφάσισαν να αποτινάξουν τη σκλαβιά, τον τούρκικο ζυγό. Τότε που αποφάσισαν να μπει τέλος στο σκοτάδι, να λάμψει στη γη των πατέρων μας ξανά το φως, να μπορέσουν ελεύθερα να ανασάνουν σ' όλες τις γωνιές της Πατρίδας μας. Πρωτεργάτες σ' αυτό το εγχείρημα υπήρξαν πολλοί. Πλούσιοι, φτωχοί, διάσημοι, άσημοι, όλοι έβαλαν το λιθαράκι τους στον αγώνα. *(παύση)* Όμως εμένα, ξεχωριστά με τράβηξε μια μορφή που από τους ιστορικούς και τους τωρινούς, μα και του μέλλοντος – όχι, ίσως δεν κατακρίθηκε, μα πάντως ξεχάστηκε, πέρασε στη λησμονιά. Σπανίως αναφέρεται, γι' αυτό και αδικείται! Είναι ο Γιώργος ο Κοτζάς, που έγινε γνωστός με το επόμενο όνομά του: Γερμανός, αρχιεπίσκοπος Παλαιών Πατρών. Ήταν από δω *(δείχνει τη σκηνή)*, από τη Δημητσάνα. Άνθρωπος -καθώς θα δείτε- με σπάνια χαρίσματα. Από μικρός, ένα ιδιαίτερο περιστατικό φανέρωσε... *(απότομη παύση)* Μα όχι, δεν θα πω πióτερα για κείνον. Ανοίγω μπροστά σας τα βιβλία μου και μέσα από αυτά θα τον γνωρίσετε κι εσείς. *(πάει στην άκρη της σκηνής και όντως ανοίγει το βιβλίο του-κάποια στιγμή στη διάρκεια της σκηνής εξαφανίζεται)*

Στη σκηνή μπαίνουν οι Κώστας και Μιχάλης (ηλικία γύρω στα 12-15).

ΚΩΣΤΑΣ: Μιχάλη, Μιχάλη! Έλα να παραβγούμε! Να δούμε ποιος είναι πιο γρήγορος από τους δυο μας.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Δεν έχω δύναμη Κώστα.

ΚΩΣΤΑΣ: Γιατί;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Όλη μέρα ψές, δέν μπόραγα τα πόδια να κουνήσω από τους πόνους.

ΚΩΣΤΑΣ: Δεν είναι αυτό, φοβάσαι ότι θα νικήσω πάλι! Είσαι κιοτής, κιοτής, κιοτής!

ΜΙΧΑΛΗΣ: Δεν φοβάμαι. Ψέμματα λες! Απλά έχω πολλούς πόνους στα πόδια.

ΚΩΣΤΑΣ: Πόνους; Γιατί πόνους;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ήταν ανάγκη τρεις βολές να ανεβοκατέβω μέχρι το μοναστήρι τρέχοντας να πάρω κάτι πράματα με τον πατέρα. Κι απέ, ούτε να κουνηθώ μπορώ. Σα να μ' έχουνε χτυπήσει είμαι! *(γελάει ο Κώστας)* Γιατί γελάς;

ΚΩΣΤΑΣ: Ω, σχώρνα με. Μα... *(γελάει ασταμάτητα)*

ΜΙΧΑΛΗΣ: *(νευριασμένος)* Τι είναι, θε να μου πεις;

ΚΩΣΤΑΣ: Να, σκέφτουμαι... δεν μπορείς τα πόδια να κουνήσεις είπες;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Αμέ.

ΚΩΣΤΑΣ: Διάβασες τα σημερινά μαθήματα;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Όχι, δεν πρόκαμα...

- ΚΩΣΤΑΣ:** *(αρχίζει να γελάει πάλι)* Πώς να μη γελώ καημένε; Αφού ούτε τα μαθήματα διάβασες πάλι, από το απόγιομα μήτε χέρια θα κουνάς μήτε πόδια.
- ΜΙΧΑΛΗΣ:** Γιατί τα χέρια;
- ΚΩΣΤΑΣ:** Θα σε ξυλίσει πάλι ο δάσκαλος! *(γέλια)*
- ΜΙΧΑΛΗΣ:** Δεν τόχα στο μυαλό αυτό!
- Μπαίνουν Ιωάννης, Γιώργος. Οι άλλοι σταματούν και τους κοιτούν.
- ΙΩΑΝΝΗΣ:** Λοιπόν, Γιώργη. Εδώ, είναι το σχολείο που σου 'λεγα, θα έρχεσαι πλέον να μάθεις τα γράμματα, να γίνεις σπουδαγμένος, ξακουστός, όχι σαν τον πατέρα σου τον ανεπρόκοπο...
- ΓΙΩΡΓΟΣ:** Γιατί το λες αυτό πατέρα;
- ΙΩΑΝΝΗΣ:** Ξέρω τι λέω. Μην μείνεις ξύλο απελέκητο σαν εμένα. *(στα παιδιά)* Ε, παιδιά, φάνηκε ο δάσκαλος μήπως;
- ΜΙΧΑΛΗΣ:** Όχι, κυρ-Γιάννη. Μα να, σε λίγο τονε περιμένουμε.
- Ο Γιώργος τους πλησιάζει και αρχίζουν να κουβεντιάζουν. Ο πατέρας τραβιέται προς τα πίσω και περιμένει τον δάσκαλο.
- ΚΩΣΤΑΣ:** Τι, Γιώργη, θα αρχίσεις και συ το σχολείο;
- ΓΙΩΡΓΟΣ:** Ναι. Είπε ο πατέρας, πρέπει να μάθω γράμματα εγώ. Κι αφού είναι τόσο καλή σχολή εδώ, είναι αμαρτία, είπε, να μην έρθω.
- ΜΙΧΑΛΗΣ:** Σχολή καλή είναι, μαθαίνουμε πολλά. *(πονηρά)* Μα ο δάσκαλος...
- ΓΙΩΡΓΟΣ:** *(ανήσυχα)* Τι κάνει ο δάσκαλος;
- ΚΩΣΤΑΣ:** *(πονηρά, υποκρίνεται τον τρομοκρατημένο)* Άσ' τα, τι να σου κρένουμε τώρα... Προλαβαίνεις να γυρίσεις πίσω.
- ΓΙΩΡΓΟΣ:** Τι τσαμπουνάτε ωρε παιδιά, θα με φοβίσετε. Τι κάμει;
- ΜΙΧΑΛΗΣ:** Ε, να, είναι μαθές πολύ αυστηρός. Και μαλώνει και φωνάζει.
- ΓΙΩΡΓΟΣ:** Πολύ;
- ΜΙΧΑΛΗΣ:** Πολύ. Άμα δεν ξέρεις τα μαθήματα.
- ΓΙΩΡΓΟΣ:** Αυτά μόνο;
- ΚΩΣΤΑΣ:** Μπα. *(υποκρίνεται τον τρομαγμένο)* Να ταν μόνο αυτά! Πολλές φορές ξυλίζει κίολας. Κι έχει βαρύ χέρι ο παπαδάσκαλος ο διευθυντής!
- ΓΙΩΡΓΟΣ:** Βαρύ, ε;
- ΜΙΧΑΛΗΣ:** Οουου! Πού να σου τα λέω!
- ΓΙΩΡΓΟΣ:** Ωχ. Και πώς τονε λένε;
- ΚΩΣΤΑΣ:** Πάτερ Αγάπιο. *(σιγή)* Μα είναι μαθές δάσκαλος τρανός, κι άμα τα παίρνεις τα γράμματα, πολύ σε αγαπάει ο Αγάπιος *(γελούν)*.
- ΓΙΩΡΓΟΣ:** Αλήθεια είναι όλα αυτά που τσαμπουνάτε;
- ΚΩΣΤΑΣ:** *(γελά μαζί με τον Μιχάλη)* Όχι, μη φοβάσαι. Στ' αστεία τά 'λεγα. Ήθελα να σε φοβίσω! *(γελούν με το "ουφ" που κάνει ο Γιώργος)* Είναι πολύ τρανός δάσκαλος. Κι έχει βγάλει μαθητές ξακουστούς! Κι άμα φωνάζει λίγο, το κάνει γιατί έχει έγνοια να μάθουμε τα γράμματα. Κι άκου ένα μυστικό... *(συνωμοτικά)* περιμένει πώς και πώς...
- ΜΙΧΑΛΗΣ:** Σουτ! Είπε τα μυστικά να μην τα κρένουμε σε άλλους όξω απ' το σχολείο!
- ΚΩΣΤΑΣ:** Φρόνιμα μιλάς. *(κοιτά προς τα πέρα)* Α, νά 'τος, έρχεται. *(σταματούν τα γέλια)* Την ευχή σου πάτερ.
- Μαζεύονται όλοι – κι ο Ιωάννης, παίρνουν ευχή από τον αλύγιστο π. Αγάπιο που μόλις έφθασε. Τα μάτια του εκτοξεύουν κεραυνούς. Μιλά απότομα, μα είναι φανερό πως «γελά κάτω απ' τα μουστάκια του».
- Π. ΑΓΑΠΙΟΣ:** Πού είστε ωρέ; Γιατί τέτοιαν ώρα δεν έχετε μπει μέσα; Γλήγορα!
- ΜΙΧΑΛΗΣ&ΚΩΣΤΑΣ:** Μάλιστα, μάλιστα πάτερ. *(φεύγουν τρέχοντας)*
- Π. ΑΓΑΠΙΟΣ:** Συ τίς ει, νεαρέ;
- ΓΙΩΡΓΟΣ:** Είμαι ο Γιώργης ο Κοτζάς και μ' έφερε ο πατέρας μου να με γράψει στη σχολή σου.

- Π. ΑΓΑΠΙΟΣ:** Είσαι έτοιμος, νεοσσέ, να πετάξεις υπεράνω του πελάγου της αμαθείας και να κατασκηνώσεις εις τους λειμώνας της γνώσεως των ιερών γραμμάτων της φυλής μας; Είσαι έτοιμος να χύσεις τας του ιδρώτος σου ρανίδας υπέρ των μαθημάτων και υπέρ αποφυγής πάσης ραστώνης και σχολής; Γνωρίζεις τον κανονισμόν τον τιμωρούντα πάντα άτακτον και αμελή μαθητήν;
- ΓΙΩΡΓΟΣ:** Μα πάτερ, τώρα ήρθα...
- Π. ΑΓΑΠΙΟΣ:** Μην ομιλείς άλλο. Πήγαινε μέσα ταχέως με τους άλλους ενώ εγώ ομιλώ με τον πατέρα σου. *(φεύγει ο μικρός σαν βρεγμένη γάτα-γυρνά ο π. Αγάπιος στον Ιωάννη)*
Πόσων ετών είναι;
- ΙΩΑΝΝΗΣ:** *(από την εμφάνιση του π. Αγαπίου είναι αμήχανος)* Ίσα που έκλεισε τα δέκα, παπαδάσκαλε.
- Π. ΑΓΑΠΙΟΣ:** Είναι ξύπνιος μωρέ;
- ΙΩΑΝΝΗΣ:** Είναι, πολύ. Τ' αρέσουν τα γράμματα. Δεν κάνει για δουλειές του χωραφιού μήτε του χρυσοχόου σαν εμένα. Γι' αυτό στον έφερα, να τονε μάθεις.
- Π. ΑΓΑΠΙΟΣ:** Καλά. Θα πάθει, θα στρώσει και θα μάθει. Πούθε είστε;
- ΙΩΑΝΝΗΣ:** Εδώ, Δημητσανίτες.
- Π. ΑΓΑΠΙΟΣ:** Καλά. Αρκετά. *(κάνει να φύγει)*
- ΙΩΑΝΝΗΣ:** Στάσου, παππούλη.
- Π. ΑΓΑΠΙΟΣ:** *(οργισμένος)* Τί 'ναι πάλι;
- ΙΩΑΝΝΗΣ:** Να σου πω μαθές κάτι τις.
- Π. ΑΓΑΠΙΟΣ:** Κρένε. Μα γλήγορα.
- ΙΩΑΝΝΗΣ:** Είναι χρόνια τώρα που με τυραγνάει μια έγνοια για τούτο το παιδί. Κι έλεγα, σαν βρω κάποιον θεοσεβούμενο και σπουδαγμένο, να τονε ρωτήσω. Και μια και βρήκα εσένα...
- Π. ΑΓΑΠΙΟΣ:** Παρακάτω, εις το προκείμενον.
- ΙΩΑΝΝΗΣ:** Σαν ήτανε μικρός ο Γιώργης μου, θά 'ταν δέ θά 'ταν δυό χρονώ, μια βολά εκάθουμουν μες στο σπίτι κι έκανα δουλειές. Ήταν η γυναίκα μου έξω και συμμάζεψε και ξάφνου ακούει το μωρό να φωνάζει. Πλησιάζει και τι να δει! Στο χέρι του νά χει σβουριχτεί ένα φίδι πού θελε να τονε δαγκώσει. Μα ο μικρός ο Γιώργης τό 'χει αρπάξει από το λαιμό, κάτω από το στόμα ντε, και τό 'σφιγγε. Και μού 'πε η μάνα του «Γιάννη, το σκότωσε το φίδι ίσαμε να πω κύμινο».
- Π. ΑΓΑΠΙΟΣ:** Νέος Ηρακλής αθλοφόρος ο υιός σου, Ιωάννη, όφιν αποπνίγων εις τοιαύτην τρυφεράν ηλικίαν!
- ΙΩΑΝΝΗΣ:** Δεν είναι μόναχα αυτό παππούλη μου. Εγώ αυτό τό 'χω για πολύ κακό σημάδι.
- Π. ΑΓΑΠΙΟΣ:** Γιατί;
- ΙΩΑΝΝΗΣ:** Το φίδι που ο γιόκας μου έπνιξε, ήτανε το φίδι το σπιτικό, ο κονακτοής. Κι είναι κακό σημάδι να ψοφήσει. Κι έλεγα να σε ρωτήσω, σαν τι να σημαίνει αυτό το θάμα.
- Π. ΑΓΑΠΙΟΣ:** *(μετά από παύση λίγων δευτερολέπτων)* Αδελφέ Ιωάννη... Δος προσοχήν εις ό,τι θα σου ειπώ. Περιέρχομαι την ωραία μας, μα σκλάβα πατρίδα, έτη πολλά τώρα, διδάσκων, κηρύττων, στηρίζων τόν λαόν. Μετά την εξέγερσιν των Ορλώφ...
- ΙΩΑΝΝΗΣ:** Μην τα μελετάς παπά μου, αυτά που τραβήξαμε τότε...

Π. ΑΓΑΠΙΟΣ: Έπειτα από τότε, εφυλακίσθην, περιυβρίσθην, εβασανίσθην από τους ανηλεείς Αγαρηνούς.

ΙΩΑΝΝΗΣ: Αλήθεια, παππούλη; Σε βασάνισαν;

Π. ΑΓΑΠΙΟΣ: *(με μικρό χαμόγελο)* Η ράχη μου εξωγραφίσθη παρά μίαν τεσσαράκοντα... Κι άλλο δεν κάμω από τότε, να προσμένω τη λευτεριά του γένους. Τη λύτρωση που θα χαρίσει εις ημάς ο Ύψιστος! Και διδάσκω τα παιδιά μας να είναι έτοιμα για κείνη την ώρα. Μα και οργίζομαι να τα θωρώ να ξεχάνουν το σκοπό! Νύχτα και μέρα μνημονεύω όσους το αίμα των δώσαν για την πατρίδα. Κι είναι αυτό το μυστικό μου, ο πόνος μου κι ο πόθος μου. Και είναι αυτός ο λόγος πού 'μαι αυστηρός.

ΙΩΑΝΝΗΣ: Συμπάθα με, μα τι σχέση έχει με το θάμα που σου 'πα;

Π. ΑΓΑΠΙΟΣ: Ήδη έφθασα επί του θέματος. Τυχαίο άραγε το γεγονός; Ουχί, θαρρώ. Ίδού, ο νεανίσκος, ο υιός σου, θαρρώ από τον Ύψιστο είναι διαλεχτός να κατορθώσει το μεγάλο θαύμα. Να αρπάσει τον όφιν που κατέλαβε το οσπήτιό του, την Τουρκιά δηλαδή, από τον λαιμό! Και να την πνίξει... ένας αυτός κι αδύναμος, μα οδηγός του Γένους.

ΙΩΑΝΝΗΣ: *(με ορθάνοιχτα μάτια)* Ο γιος μου! Να... να πνίξει την Τουρκιά! Να λευτερώσει το Γένος! *(παύση)* Το λες αλήθεια, παπά μου;

Π. ΑΓΑΠΙΟΣ: Εγώ αυτό συνεπέρανα. Όμως, αι του Κυρίου βουλαί άγνωσται και ανεξιχνίαστοι αι οδοί Του... Ίδωμεν τί το θέλημά Του. Και, δώσε πίστη εις τον λόγον μου: πολύ συνεκινήθην! Ο Άγιος Γεώργιος, προστάτης του υιού σου, ας ευλογεί τον νεαρό Γεώργιο να γίνει αντάξιός του στρατηλάτης και να ελευθερώσει το σκλάβον γένος!

ΙΩΑΝΝΗΣ: Ω Θεέ μου, ας είναι να φθάσει αυτή η ώρα...!

Π. ΑΓΑΠΙΟΣ: Θα τα συζητήσωμε και πάλι, Ιωάννη. Πορεύου εν ειρήνη κι εγώ πάω να αντιμετωπίσω τον υιόν σου, να τον οπλίσω με την της γνώσεως φαρέτρα, διότι, αν και Ηρακλής διατελέσας, μάλλον απαίδευτον μικρόν θηρίον ομοιάζει. Έχε γειά!

ΙΩΑΝΝΗΣ: Περίμενε, να σου δώκω ένα μικρό πεσκέσι...

Π. ΑΓΑΠΙΟΣ: Παρελθέτω απ' εμού. Οι καλόγεροι δεν δέχονται πεσκέσια.

ΙΩΑΝΝΗΣ: Μα είσαι και δάσκαλος...

Π. ΑΓΑΠΙΟΣ: Τα παιδιά να διδαχθούν γράμματα, να λευτερώσουν τους Ρωμιούς. Εγώ ουδεμίαν ανάγκη έχω πάρεξ της του Έθνους λυτρώσεως. *(φεύγει)*

ΙΩΑΝΝΗΣ: Την ευχή σου παππούλη μου. *(κάνει να φύγει κι αυτός)* Ω Θεέ μου! Να λευτερώσει ο γιος μου την πατρίδα! *(παύση)* Μα, νά 'ναι αλήθεια; *(μεγάλη παύση)* Μπα, σαν ονειροπαρμένος μου φάνηκε ο παπάς. Είναι και γέρος ο ταλαίπωρος. Πού να κοιτάξει ο Ύψιστος τώρα εμάς τους σκλάβους... *(παύση)* Μακάρι να μη βγει αληθινός ο φόβος μου για το κακό σημάδι...

ΑΥΛΑΙΑ

Σκηνή 2^η: Το μεγάλο μυστικό

Πρόσωπα: Γερμανός, Διάκος, Πελοπίδας, Καφετζής

Σκηνικό: στο Επισκοπείο των Πατρών. Μέσα στη σκηνή ο Γερμανός μελετά σ' ένα γραφείο.

- ΔΙΑΚΟΣ:** *(μπαίνει προσεκτικά)* Σεβασμιώτατε, ευλογείτε.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Έλα, διάκο. Του Κυρίου την ευλογία πάντοτε να έχεις. Φέρνεις νέα;
- ΔΙΑΚΟΣ:** Τίποτα, δέσποτα.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Τότε... τότε κάθισε εδώ μήπως παραστεί ανάγκη να φύγουμε σε λίγο.
- ΔΙΑΚΟΣ:** Να πω να ετοιμάσουν το άλογο;
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Όχι, όχι ακόμη. Μα, αν το επιθυμείς, πες να μου φέρουνε τον καφέ που παράγγειλα εδώ και λίγη ώρα...
- ΔΙΑΚΟΣ:** Μάλιστα, δέσποτα. *(παύση-ο Γερμανός κατηφής σκύβει πάλι στα χαρτιά του)* Μου επιτρέπετε;
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(ξαφνιάζεται-πειρακτικά)* Σε γνώριζα για αητό! Ακόμη δεν έφυγες;
- ΔΙΑΚΟΣ:** *(χαμογελώντας)* Όχι, δεν έφυγα, δέσποτα. Θέλω να σας ρωτήσω κάτι.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(κλείνει αυτό που διάβαζε)* Ακούω, με όλη μου την προσοχή.
- ΔΙΑΚΟΣ:** Παρατηρώ ότι σήμερα είσθε λίαν κατηφής. Και λαμβάνω το θάρρος να σας ρωτήσω αν συμβαίνει κάτι.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Συμβαίνει, πώς δεν συμβαίνει... *(του δείχνει την καρέκλα)* Μην στέκεσαι ορθός. Σε ευχαριστώ θερμώς δια το ενδιαφέρον σου. Από την ημέρα που επέστρεψα εις τας Παλαιάς Πάτρας, μόνο δυστυχίες βλέπω τριγύρω. Ο ραγιάς υποφέρει. Φτώχεια παντού. Και αδικία από τους καταχτητές του τόπου. Κάμω διαρκώς διαβήματα στους Τούρκους για να μην αδικούνται οι γραιοί. Και οι άρχοντες... οι μόνοι που εμπιστεύονται οι Τούρκοι και συνεπώς ημπορούν όλους να βοηθήσουν, δεν είναι αγαπημένοι. Και δεν μονοιάζουν μπρος στον κίνδυνο, όσο και αν τους τα λέω. *(παύση)* Αυτός είναι ο πόνος μου. Γι' αυτό με βλέπεις κατηφή και ανόρεχτο.
- ΔΙΑΚΟΣ:** Υπάρχουν πάντως και αυτοί που σας ακούνε, δέσποτα.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Ναι, και είναι λεβέντες. Κι ο Λόντος, κι ο Ζαΐμης, κι ο λεβέντης ο Παπαδιαμαντόπουλος, ο Βλασσόπουλος... Μ' αυτούς θα γίνει πολλή δουλειά. *(παύση)* Σύρε τώρα να ζητήσεις τον καφέ, εάν επιθυμείς.
- ΔΙΑΚΟΣ:** Μάλιστα δέσποτα.
- Φεύγει. Ο Γερμανός επιστρέφει στο βιβλίο. Αρχίζει να γράφει και κάτι. Διακόπτει, μετά από λίγο, μπαίνοντας ο καφετζής.
- ΚΑΦΕΤΖΗΣ:** Να ο καφές που ζήτησες, δέσποτα.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Α, να είσαι καλά, παιδί μου.
- ΚΑΦΕΤΖΗΣ:** Και είναι άλλο πράμα! Μην το ρωτάς δέσποτά μου! Είμαι χρυσοχέρης σε αυτό!
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(χαμογελά)* Χρυσοχέρης, ναι! Συμφωνώ! Και νά 'σαι σε όλα χρυσοχέρης, σε ό,τι καλό!
- ΚΑΦΕΤΖΗΣ:** Ευχαριστώ! *(πάει να φύγει-επιστρέφει)* Τι κουτός που είμαι! Πήγα να το ξεχάσω! Πάει ξεμωράθηκα κι είμαι και εξήντα χρονών!
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(γελά)* Τι λες; Μόναχα τόσα είσαι;
- ΚΑΦΕΤΖΗΣ:** Αμέ τι θαρρείς; Για παλληκαρόπουλο με παίρνεις δέσποτα;
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Τι ξέχασες;

- ΚΑΦΕΤΖΗΣ:** Μου δώσανε ένα μαντάτο πού 'φτασε για σένα. Ήτανε βιαστικός αυτός που το 'φερε και τού 'πα και μου τό 'δωσε. Θα περάσει αργότερα για απάντηση. *(ψάχνει στις τσέπες του)*
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(πονηρά)* Δεν πιστεύω να τ' άνοιξες;
- ΚΑΦΕΤΖΗΣ:** Εγώ τέτοιο πράμα! Να μου κοπεί το χέρι κάλλιο! Νά 'το!
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Σ' ευχαριστώ! Στην ευχή του Χριστού να πας.
- Φεύγει ο καφετζής. Ο Γερμανός ανοίγει το γράμμα και μονολογεί. Σιγά-σιγά στη διάρκεια της σκηνής, του φεύγει η κατήφεια και αρχίζει να φανερώνεται ο πραγματικός του χαρακτήρας, ορμητικός και ενθουσιώδης, λεβέντικος.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Από τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο. Εκ Πίσσης Ιταλίας... *(διαβάζει και μονολογεί)* Το μεγάλο θάμα να γενεί... ποιο θάμα; *(παύση)* Είναι πολλοί έτοιμοι, ελπίζω κι εσείς... για ποιο πράγμα; *(παύση)* Πόσοι συναχτήκανε; Για ποιο θέμα; *(παύση)* Δεν καταλαβαίνω. Κάτι εξυπονοεί ο αγαπητός αδελφός, που δεν αντιλαμβάνομαι. *(σηκώνεται και τριγυρίζει στο δωμάτιο)*
- ΔΙΑΚΟΣ:** Δέσποτα...
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Τι είναι;
- ΔΙΑΚΟΣ:** Είστε απασχολημένος;
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Όχι, μια επιστολή με έχει βάλει σε σκέψεις.
- ΔΙΑΚΟΣ:** Σας ζητά ένας έμπορος, δεν τον γνωρίζω. Φαίνεται τίμιος άνθρωπος. Να του πω να περάσει;
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Ναι, η πόρτα μας είναι ανοιχτή δι' όλους.
- Φεύγει ο Διάκος και επιστρέφει με τον Πελοπίδα. Ο Πελοπίδας εξαρχής δείχνει πολύ αγχωμένος.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Καλώς όρισες, παιδί μου. Πώς λέγεσαι;
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Λέγομαι Αντώνιος Πελοπίδας.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Σε ακούω Αντώνιε.
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Θα προτιμούσα να είμαστε μόνοι, δέσποτα.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(νεύει στον διάκο, ο οποίος φεύγει αμέσως)* Σε ακούω. Σε τι οφείλω την επίσκεψή σου;
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Παραστάτης των γραικών στάλθηκα, προς εσένα, τον ποιμένα των Πατρών. Φέρνω ευχάριστες ειδήσεις. Μη με φοβάσαι, σοφότατε, εμένα, που πολύ σε σέβομαι και σε τιμώ. Μη με ευλαβείσαι, δέσποταεγώ σεπτά σε ευλαβούμαι.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(δείχνει κουρασμένος)* Με συγχωρείς, παιδί μου. Δεν καταλαβαίνω. Σε παρακαλώ, απευθείας να εισέλθουμε στο προς συζήτησιν αντικείμενο. Οι υποχρεώσεις μου είναι πολλές και επιτακτικές. Όσο για τα ευχάριστα που μου λες, εγώ δεν βλέπω στην όψη σου παρά μόνο φόβο, χαρά καθόλου.
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Θα έρθω και σ' αυτό. Δέσποτα, θέλω να μου ορκιστείς ότι τίποτα από όσα θα σου πω δεν θα τα αποκαλύψεις πουθενά.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Μπορείς να βασίζεσαι επάνω μου.
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Το ξέρω ότι είσαι έμπιστος, Δέσποτα, γι' αυτό και απήφησα τις εντολές των ανωτέρων μου και ήρθα σ' εσένα.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Ποιων ανωτέρων σου;
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** *(δεν έχει αποβάλλει ακόμα το άγχος του, μα λέει επίσημα)* Δέσποτα, μετά από πάμπολλα χρόνια σκλαβιάς, το έθνος ετοιμάζεται να ξεσηκωθεί.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(αντιδρά συγκρατημένα, μα φλογερά)* Τι έκανε λέει;
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Εδώ και τέσσερα-πέντε χρόνια, φλογεροί πατριώτες, με την υποστήριξη κάποιων ισχυρών, σύστησαν μια εταιρεία μυστική. Με πρόσχημα την αλληλοβοήθεια, μαζεύουν χρήματα, αγοράζουν όπλα, ταυτόχρονα εκπαιδεύουν τους ραγιάδες σε πολλά σημεία της σκλαβωμένης μας πατρίδας κι ετοιμάζονται για το μεγάλο σηκωμό! Άνθρωποι της εταιρείας βρίσκονται παντού, για να μπάσουν όσο περισσότερους στο μεγάλο

- μυστικό. Και ο καθένας ορκίζεται με τους πιο βαριούς όρκους, για κείνη την ευλογημένη ώρα, που θα αρπάξουμε τα άρματα κατά των τυράννων.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(μετά από παύση)* Κάτι είχα αντιληφθεί, μια κινητικότητα, τα χρόνια που ήμουν στην Κωνσταντινούπολη. *(παύση)* Τώρα καταλαβαίνω και τι σημαίνει το γράμμα του Μαυροκορδάτου.
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Είναι κι αυτός στο μυστικό, γερά μπασμένος.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Από εμένα τι ζητείς;
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Δέσποτα, είμαι εδώ για να σου προτείνω να ενταχθείς, με όρκο αφοσίωσης της ζωής σου και της περιουσίας σου, στην εταιρεία. Η δύναμη και η αναγνώριση που έχεις εδώ στο Μωριά είναι ακριβώς ό,τι χρειάζεται η εταιρεία για να βοηθήσει τις σκόρπιες σπίθες να γίνουνε λαμπάδες και η φωτιά της επανάστασης να κάψει τους εχθρούς.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(με ενθουσιασμό)* Δέχομαι, χωρίς συζήτηση! Πόθος μου κι εμένα η λευτεριά της πατρίδος μας! Και μάλιστα, μπορώ να σου υποδείξω επακριβώς ποιους να είναι οι επόμενοι που θα κατηχήσεις. Όσο για τους Αρχιερείς, θα τους κατηχήσω εγώ ο ίδιος στο μυστικό.
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Ήμουν α σίγουρος για τη φιλοπατρία σου, δέσποτα. Και οι οδηγίες σου είναι πολύτιμες. Μονάχα εσύ ξέρεις να μας κατευθύνεις.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(παύση-τον λοξοκοιτά)* Αργήσατε όμως να έρθετε σε μένα. Δεν με εμπιστευόσασταν; Χτυπήσατε άλλες πόρτες πιο μπροστά;
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Αυτό είναι που με τυραννά, δέσποτα. Χτύπησα μια πόρτα, η οποία άνοιξε κι ύστερα έκλεισε. Και φοβάμαι πως όλα μπορεί να πάνε χαμένα τώρα *(σκύβει το κεφάλι)*. Και γι' αυτό ήρθα σ' εσένα.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Ακούω.
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Πριν από εσένα, κατήχησα τον Ανδρέα τον Καλαμογάρτη.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Τον γνωρίζω καλά, είμεθα συγγενείς. Δέχτηκε;
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Σχεδόν... Σαν αναφέρθηκα στον όρκο που μας δένει να θυσιάσουμε για τον αγώνα οικογένεια, περιουσία, την ίδια μας τη ζωή, τα γύρισε.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Ίσως δεν έχει τόσο θάρρος. Καλώς έπραξε.
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** *(με πολλή αγωνία)* Δέσποτα, τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά! Του έχω δώσει ένα σωρό χαρτιά της εταιρείας, εμπιστευτικά! Αν, λέω, αν του παραπέσουν και φθάσουν στους εχθρούς; Ή αν, από δελία ξαφνική, πάει και μας προδώσει; Θα χαθούμε όλοι τότε!
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(σκληραίνει τη στάση του)* Ήταν λάθος σου που ανοίχθηκες τόσο πολύ.
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Το ξέρω δέσποτά μου. Έλεος, βοήθα με! Οι νόμοι της εταιρείας είναι αυστηρότατοι. Θα πρέπει να τον σκοτώσω! *(ο Γερμανός δεν αντιδρά)* Ή αλλιώς, θα σκοτώσουν εμένα άλλοι άνθρωποι της εταιρείας. Έχουμε όλοι μπει σε κίνδυνο – μα το σημαντικό δεν είναι το πόσες ψυχές θε να χαθούνε έτσι, το πρώτο είναι μην πάνε τα χαρτιά στους Τούρκους.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Κάθε ψυχή είναι σημαντική. Και σαν ψυχή αθάνατη, και για το έθνος! *(θυμωμένος)* Απερίσκεπτα ενήργησες! Και τώρα τι θα κάμεις;
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Έλεος, στα πόδια σου πέφτω δέσποτα.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Σήκω πάνω.
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Μόνο εσύ μπορείς να του μιλήσεις και ξέρεις τον τρόπο να του πάρεις πίσω τα χαρτιά.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(μετά από σιγή οργής, σκληρά)* Θα το κάνω. Θα βρω τρόπο. Πάψτε να ενεργείτε απερίσκεπτα! Να ρωτάτε ό,τι θέλετε, να σας λέω πού να απευθυνθείτε.

- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Σε ευχαριστώ, δέσποτά μου. Μου σώζεις τη ζωή, με γλιτώνεις από το έγκλημα και προστατεύεις την εταιρία.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(λοξοκοιτά και πάλι)* Δεν μου είπες, γιατί δεν ήρθες κατευθείαν σ' εμένα.
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Δέσποτα, σε βλέπω σαν πατέρα μου και θα σου πω. Η εταιρεία έχει σαν αρχή να μην προσεγγίζει κανέναν που έχει προνόμια από τους Οθωμανούς. Ούτε δεσποτάδες, ούτε κοτζαμπάσηδες.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Για ποιο λόγο;
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Υπόθεσε ότι το κίνημα πετυχαίνει. Τότε η εξουσία η τουρκική χάνεται. Πολλοί κοτζαμπάσηδες δεν το θέλουν – θα χάσουν την δική τους εξουσία και το χρήμα. Κι οι δεσποτάδες, λογικό να αντιταχθούν σε επανάσταση, όντας δίπλα στους Τούρκους, που δεν τους πειράζουν και τους δίνουν και προνόμια. Γι' αυτό κανείς μας δεν πάει σε δεσπότη ή σε προύχοντα. Στον Καλαμογδάρτη που πήγα, το ήξερα ότι είναι εχθρός των κοτζαμπάσηδων.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(λεπτή ειρωνεία)* Και τα κατάφερες περίφημα εκεί. *(παύση)* Αχ παιδί μου, ο άνθρωπος έχει πάθη πολλά και προαιώνια. Όλοι μας θέλουμε την εξουσία και το χρήμα. Όμως μπροστά σε σκοπό ιερό, αυτά τα πάθη τα βδελυκτά, πολλές φορές κάνουνε πέρα. Άμα δεν πας στους ισχυρούς του τόπου, αυτούς που ξέρουν να οργανώνουν, πώς θα δυναμωθεί το κίνημα; Μην αμφιβάλλεις για κανενός την φιλοπατρία πριν ελέγξεις. Θα ιδείς πράγματα που θα σε εκπλήξουν. *(παύση)* Μα κι εμείς οι Αρχιερείς, παιδί μου, μπορεί να φαίνεται πως τά 'χουμε καλά με τους Αγαρηνούς – μα, για το καλό του Γένους του υπόδουλου, κρατούμε τις ισορροπίες - και, πονώντας βαθιά, όσο μπορούμε μυστικά βοηθούμε. Τι 'ναι τα προνόμια μπρος στην φτώχεια και τον κατατρεγμό του ποιμνίου; Να ξέρεις ακόμη πως, στην πρώτη φασαρία, τα δικά μας τα κεφάλια θα πέσουν πρώτα! Αλλοίμονο σ' όσους εκείνη την ημέρα δεν έχουνε το φρόνημα το μαρτυρικό και δεν έχουνε να δείξουνε στο Βασιλιά Χριστό έργα για το καλό των άλλων...
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Συγχώρα με δέσποτα.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Όλοι ενωμένοι νά 'μαστε παιδί μου. Αυτή είναι η δύναμή μας. Και να μην κοιτάμε πρωτιές και αξιώματα. Κι εγώ στο μυστικό που με έμπασες, θα υπηρετήσω από όποια θέση κι αν μου πείτε.
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Ψηλά να είσαι, να οδηγείς τους άλλους.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Θα οργανώσουμε την εταιρεία άριστα εδώ στο Μωριά. Να μην ανησυχείς, έχω πολλούς αξίους να σου δείξω. Και χρήματα θα μαζέψουμε...
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** Να στείλετε στην Πόλη, για τις ανάγκες της εταιρείας.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Είπες θα 'μαι ψηλά. *(αυστηρά)* Να πεις λοιπόν στην αρχή της εταιρείας από εμένα, πρώτον, να μην δρύνε ασυλλόγιστα! Τρέμω μπρος στον κίνδυνο όλα να φανερωθούν και να επακολουθήσουν σφαγές όπως οι προηγούμενες! Τρέμω!! Αφήστε το σε μένα, να τους πεις, και νά 'χουν πίστη σε ό,τι ενεργήσω. *(παύση)* Δεύτερον: από το Μωριά γρόσι να μην περιμένουν. Εδώ είναι πολλές οι ανάγκες. Εδώ θα βασιστεί η εξέγερση, που δεν έχει πολύ στρατό ο Τούρκος.
- ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ:** *(σηκώνεται)* Όπως ορίσεις, δέσποτά μου.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Και τώρα, ήρθε η ώρα να με ορκίσεις. Ελθέτω η ώρα εκείνη η ευλογημένη της λευτεριάς...

Σκηνή 3^η: Καταστρέφοντας την πλεκτάνη

Πρόσωπα: Αλή Πασάς, Παπαρρηγόπουλος, Βελής, Φρουροί, Μεχμέτ

Σκηνικό: αρχοντικό του Αλή Πασά. Μέσα στη σκηνή βρίσκονται Αλή Πασάς (ξαπλωμένος σ' ένα ντιβάνι), Βαλής, Φρουροί

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Έτσι που λες, γιε μου. Δεν θα ξέρουν οι γκιαούρηδες καθόλου τι να κάμουν. Ξάφνου, θα νομίζουν πως πολεμάν για να λευτερωθούν και θα βρεθούν να πολεμούν για μένα.

ΒΕΛΗΣ: Αυτό το ξαναείπες, πατέρα. Εξήγα μου, μαθές, το σχέδιό σου. Πώς θα το κάμεις;

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Ξέρεις πως ο Σουλτάνος με φοβάται. Τρέμει τη δύναμη πού 'χω μαζέψει. Και θέλει, μαθές, να με διώξει, να βάλει άλλονε στη θέση μου. *(εκνευρίζεται)* Ποιος είναι πιο δυνατός; Εγώ ή ο Σουλτάνος; Κυβερνώ ολομόναχος την 'Ηπειρο, το Μωριά, τη Ρούμελη! Με τρέμουν οι πρόξενοι των Ευρωπαίων. Με τρέμουν οι ραγιάδες – ως κι οι Σουλιώτες! Με τρέμει, τέλος, ο ίδιος ο Σουλτάνος και ο στρατός του – χαμένα κορμιά! Θα κιοτέψει να με πειράξει. Ειδεμή, χιλιάδες στρατό του κατεβάζω και πάγω να πάρω την Ιστανμπούλ την ίδια.

ΒΕΛΗΣ: Έχεις τόσο στρατό;

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Εδώ είναι το μυστικό μου, μπρε. Έμαθα πως αυτοί οι χαϊρήδες, οι γκιαούρηδες, τοιμάζουνε, λέει, σηκωμό για να διώξουνε τους Τούρκους.

ΒΕΛΗΣ: Πώς αυτό;

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Έχουνε μια εταιρεία φτιάξει που τους ορκίζει.

ΒΕΛΗΣ: *(κοιτά τους φρουρούς)* Μήπως να μην τα λες ασυλλόγιστα μπροστά σε άλλους;

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: *(γελά χαϊρέκακα)* Και τι, νομίζεις θα με προδώκει κανένας τους; *(πλησιάζει και χτυπά στον ώμο έναν από τους φρουρούς)* Αμ' όλοι ξέρουνε του Αλήπασα την εκδίκηση. Κι είναι τόσοι οι τρόποι που έχεις να διαλέξεις σαν είναι να τιμωρήσεις τον προδότη... *(σιγή τρόμου)*

ΒΕΛΗΣ: Λέγε λοιπόν.

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Το λοιπόν, ένας από αυτούς, ήρθε και με βρήκε, να ορκιστώ λέει κι εγώ, να γίνω αρχηγός αν θέλω, να οδηγήσω τους γκιαούρηδες να ξεσηκωθούν.

ΒΕΛΗΣ: Μα είσαι μουσουλμάνος.

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: *(γελάει)* Ε και; Τι με μέλλει; Τόσες φορές μου είπε ο Οδυσσέας τ' Αντρίτσου να βαφτιστώ Χριστιανός. Με το χουνέρι που τοιμάζω, ας βαφτιστώ και πέντε φορές! Το λοιπόν, έστειλα μαντάτα σε πολλούς καπεταναίους γκιαούρηδες να είναι έτοιμοι, να ξεσηκωθούνε στο κάλεσμά μου. Άλλωστε οι πιο πολλοί από εμένα μάθανε να πολεμάνε!

ΒΕΛΗΣ: Και τους δίνεις πίστη;

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Φυσικά! Κι αυτοί μου δίνουν πίστη!

ΒΕΛΗΣ: Καλό αυτό.

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Τρίκαλο! Έχω ήδη μαντατέψει στον Σουλτάνο πως οι ραγιάδες ετοιμάζουνε σηκωμό. Κι έτσι, ή ο Σουλτάνος με πιστεύει, με κρατά στη θέση μου και εξοντώνει τους ραγιάδες, ή δεν με πιστεύει και ξεκινώ πόλεμο μαζί του, με τη βοήθεια των καπεταναίων. Κι όταν θα κερδίσω – που θα κερδίσω, βγάζω κι αυτούς από τη μέση κι έχω το κεφάλι μου ήσυχο από οχτρούς!

ΒΕΛΗΣ: Θαυμάσιο! Πατέρα, είσαι μια πονηρή αλεπού!

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: *(αυτάρεσκα)* Ε, είδες, κι ας τά 'χω τα χρονάκια μου. Δεν ξέρεις το πιο σοβαρό.
ΒΕΛΗΣ: Έχει κι άλλο;
ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Βέβαια. Πίσω από το κίνημα των γκιαούρηδων, μυρίζομαι πως είναι ο Μόσκοβος, οι Ρούσοι. Χτίζω λοιπόν μαζί τους συμμαχία. Έστειλα δώρα στον κόντε Καποδίστρια που ήρθε στην Κέρκυρα και τού 'πα, σε κάθε περίπτωση, να με λογιάζει φίλο με τον Τσάρο. Κι αν τίποτα από όλα δεν πετύχει, θα πάω στην Κέρκυρα, εύκολα, να μείνω εκεί σαν φτάσει του Σουλτάνου το ασκέρι.
ΒΕΛΗΣ: Με τους Ρούσους μαζί, θα είσαι ανίκητος! Άκουσα πως μελετάνε να κάνουνε γιουρούσι μεγάλο στο Σουλτάνο.
ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Τα ξέρω όλα. Γι' αυτό και είμαι σίγουρος. *(παύση)* Σήμερα, κάλεσα τον δραγουμάνο του Προξενείου του Μόσκοβου, να μιλήσουμε *(κλείνει το μάτι)*.
ΜΕΧΜΕΤ: *(μπαίνει)* Εφέντη.
ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Τί 'ναι, Μεχμέτ;
ΜΕΧΜΕΤ: Έφτασε ένας απεσταλμένος από τον Κονσόλο της Ρωσίας.
ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Τον περιμένω, τον περιμένω! Να περάσει! Κι εσύ να του ψήσεις ένα καφέ. Να δούμε αν αυτός είναι στην εταιρεία τη μυστική των ραγιάδων...

Μπαίνει ο Παπαρηγόπουλος.

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Καλώς τον καλό μου φίλο! Κάθισε, Γιάννη, έχουμε πολλά να πούμε!
ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Χαιρετώ, εφέντη. Πολλά τα έτη σου.
Κάθονται. Ο Αλή πασάς κάνει σύμβολα της Φιλικής Εταιρείας στον Παπαρηγόπουλο, που δεν αντιδρά. Τα ξανακάνει, το ίδιο. Με μια μικρή απογοήτευση, σταματά και ρωτά.
ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Έχεις τίποτα νέα από αυτά που ξαναμιλήσαμε;
ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Έχω πολύ περισσότερα και πολύ σημαντικότερα από όσα φαντάζεσαι.
ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Σε ακούω!
ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Είπα στον προϊστάμενό μου, τον Κονσόλο του Μοσκόβου...
ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Τον Βλασσόπουλο;
ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Ναι. Του είπα για τις προθέσεις σου και είπε θα τις μεταβιβάσεις στην Αυλή, στη Μόσχα. Χάρηκε πάρα πολύ σαν έμαθε τις πρώτες απαντήσεις.
ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Τι λένε;
ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Λένε να πάω εκεί, να τους πω πιο αναλυτικά όσα δύνασαι να κάμεις, γιατί κι αυτοί επιζητούν τη συμμαχία σου κατά του Σουλτάνου.
ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Δόξα νά 'χει ο Αλλάχ!
ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν είναι όμως μόνο αυτό. *(μπαίνει ο Μεχμέτ με το καφέ-μικρή παύση)* Είναι και κάτι άλλο ενδιαφέρον...
ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Σε ακούω, φίλε γκαρδιακέ.
ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Αυτή τη φορά,μίλησα πολύ και με τον Δεσπότη της Πάτρας.
ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Τον Γερμανό;
ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Τον ξέρεις;
ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Πώς δεν τον ξέρω; Δυνατός πολύ και φίλος μου.
ΒΕΛΗΣ: Όσο καιρό ήμουνα στην Πάτρα, μόνο καλά μπορώ να πω γι' αυτόν. Τίμιος, θα τον ήθελε για φίλο κάθε μουσουλμάνος.
ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Το λοιπόν, ο Γερμανός, σου παραγγέλλει: ήρθε πρόσφατα από την Ιστανμπούλ, όπου έμαθε ότι θέλουν σίγουρα να σε διώξουν από τη θέση που είσαι. Το σχέδιο του Σουλτάνου είναι να σε εξοντώσει.
ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: *(εξοργίζεται-από εδώ και πέρα πιστεύει κατευθείαν τα πάντα)* Ορίστε, αυτό που σου έκρενα πριν, Βαλή! Να με κρεμάσει θέλει ο άτιμος ο Πατισάχ! *(σιγή οργής)* Μα δεν θα αφήσει ο Αλλάχ τέτοια προδοσία στον πιο ισχυρό σατράπη!
ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Εμείς, οι φίλοι σου, θα σε βοηθήσουμε.

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Πώς;

ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Σου παραγγέλλει ο Δεσπότης; Σε καμιά περίπτωση μη φύγεις από την περιοχή. Να αντιμετωπίσεις εδώ επίθεση του Σουλτάνου. Και να ξέρεις, επειδή ο λόγος του Δεσπότη περνά παντού, μπορεί να σου στείλει όσους καπεταναίους θες, για να σε βοηθήσουν. Κι ακόμα, λέει, αν έχεις να του στείλεις χρήματα, για να σου ετοιμάσει στρατιώτες.

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Βέβαια! Φυσικά! Θα του στείλω όσα γρόσια χρειαστεί. *(παύση-συνωμοτικά)* Πες μου, μαγειρεύουν κάτι οι ραγιάδες ενάντια στο ντοβλέτι;

ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Τι να σου πω αγά μου, δεν ξέρω. Εγώ στον πρόξενο που δουλεύω, πώς να μάθω τέτοια πράγματα. Έχεις ακούσει τίποτα εσύ;

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: *(κοιτά πονηρά τον Βαλή, που κλείνει το μάτι)* Όχι, ούτε κι εγώ, τίποτα. Απλά έλεγα, είναι σε πολύ κακή κατάσταση το ντοβλέτι και η Πόρτα έχει αδυναμώσει. Πες του Δεσπότη σου, αν θέλει να διώξει τους Τούρκους, είναι ο καλύτερος καιρός. Κι εγώ θα βοηθήσω, μπέσα για μπέσα.

ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν μπορώ να ξέρω εσείς οι άρχοντες τι γνωρίζετε. Πάντως ο Δεσπότης μου παράγγειλε να σου πω, να συνεχίσεις την καλή δουλειά που κάμεις. Και να ξέρεις πως, λέει ο Δεσπότης, άμα κάποιος έχει γνωριμίες μέσα στους γκιαούρηδες, και είναι και Χριστιανός, και βοηθήσει κιόλας, αν τύχει κάποτε να γίνει σηκωμός, αυτόν εύκολα τον δέχονται οι ραγιάδες για ηγεμόνα. Να κάμεις, λέει, λοιπόν, τη δουλειά που άρχισες.

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: *(έχει μείνει άναυδος)* Μωρέ, μωρέ! Βάι, βάι! Το λέει η καρδούλα του δεσπότη! Να του πεις πολλούς χαιρετισμούς και τον ευχαριστώ. Θ' ακολουθήσω τη συμβουλή του καταλεπτώς. Κι όσο για τα γρόσια, τα στέλνω κι απέ ας τα διαφεντέψει όπως ξέρει.

ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Σου μεταβιβάζω ήδη τις δικές του ευχαριστίες. Όλοι το ξέρουμε πως είσαι ο πιο ισχυρός, ο πιο έξυπνος ηγεμόνας που έχει η Υψηλή Πύλη. Πως ό,τι θέλεις, το βάζεις μπρος και το καταφέρνεις. Κι ακόμα πως, ξέρεις και τις φιλίες να τιμάς και τις συμμαχίες. Γι' αυτό σε μπιστευόμαστε.

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: Δεν θα το μετανιώσετε, Γιάννη.

ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: *(υποκριτικά)* Τι να σου πω, πασά μου, εγώ... σαν πατέρα μου σε νιώθω.

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: *(κολακευμένος)* Έννοια σου, έννοια σου. Και δε θα το μετανιώσεις.

ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ: Το λοιπόν, σε χαιρετώ, πρέπει να ξεκινήσω το ταξίδι για τη Ρωσία. Εκεί μου παν να μιλήσω τα καλύτερα για σένα και ο Βλασσόπουλος και ο Δεσπότης. Αφεύκτως η βοήθεια της Ρωσίας θα έρθει και να την περιμένεις. Θα σου στέλνω γράμματα συνεχώς. Μα κι εσύ εδώ, κάνε αυτά που είπε ο Δεσπότης.

ΑΛΗ ΠΑΣΑΣ: *(στους φρουρούς)* Ξεπροβοδίστε το φίλο μας μέχρι την άμαξα. Βαλή, κι εσύ μαζί! Στο καλό φίλε και τα χαιρετίσματά μου στον Τσάρο. *(φεύγουν-μονολογεί ο Αλή πασάς)* Ο Βλασσόπουλος, ο Τσάρος, οι καπεταναίοι και ο Δεσπότης της Πάτρας! Καλύτερη συμμαχία δεν φαντάζομεν! Τώρα, με τη βοήθεια των γκιαούρηδων, μπορεί να γίνω και Σουλτάνος!

ΑΥΛΑΙΑ

Σκηνή 4^η: Ανάσα λευτεριάς

Πρόσωπα: Γερμανός, Διάκος, Παπαδιαμαντόπουλος, Ζαΐμης, Λόντος, Καρατζάς, Έλληνες στρατιώτες, Αγγελιαφόρος

Σκηνικό: δρόμος στην Πάτρα. Ενώ ανοίγει η αυλαία, ακούγονται ιαχές πυροβολισμοί. Έλληνες στρατιώτες υπό τον Ανδρέα Λόντο και τον Καρατζά πολεμούν επί σκηνής.

Η μάχη συνεχίζεται για μερικά λεπτά, ενώ **σκόρπια**, δηλαδή όχι συνεχόμενα μεταξύ τους, ακούγονται τα παρακάτω από τους επί σκηνής Λόντο και Καρατζά. Οι υπόλοιποι πολεμιστές μπορούν να συμφωνούν, να φωνάζουν κλπ.

ΛΟΝΤΟΣ: Βαστάτε παλικάρια! Βαστάτε και τους φάγαμε!

ΚΑΡΑΤΖΑΣ: Ωρέ Λόντο!

ΛΟΝΤΟΣ: Τι 'ναι μωρέ Καρατζά;

ΚΑΡΑΤΖΑΣ: Θα κάνω γιουρούσι μωρέ, να με καλύψεις!

ΛΟΝΤΟΣ: Κράτα μωρέ Καρατζά εκεί που είσαι! Έλα κι έρχεται ο Ζαΐμης!

ΚΑΡΑΤΖΑΣ: Κουράγιο παλληκάρια; Λίγο και τους φάγαμε!

ΛΟΝΤΟΣ: Φώτο, Φώτο, Φώτο φύγε μπροστά να δείς τι κάνουν οι μουρτάρηδες.

(τρέχει με προφυλάξεις εκτός σκηνής και επιστρέφει σε λίγο φέρνοντας τα νέα)

ΦΩΤΟΣ: Κλειστήκανε πάλι στο κάστρο!

Σαν τις κότες στο κοτέτσι!

ΟΛΟΙ: Νίκη, νίκη, δόξα νά 'χει ο Ύψιστος!

Σε τρέμουν καπετάν Λόντο!

ΦΩΤΟΣ: Τον δεσπότη μας φοβήθηκαν!

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: *(μπαίνει μέσα)* Καπετάν Λόντο! Παλληκάρια! Έρχεται ο Δεσπότης με το Ζαΐμη και χίλιους νοματαίους!

ΛΟΝΤΟΣ: Μαζευτείτε παλικάρια έρχεται ο Δεσπότης.

Μπαίνει ο δεσπότης μαζί με μια ομάδα στρατιωτών και τον διάκο. Ο δεσπότης κρατά τη σημαία των ιερέων της Φιλικής Εταιρείας και ο διάκος έναν μεγάλο ξύλινο σταυρό.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Να ζήσετε λεβέντες!

Ζητωκραυγές, όλοι παίρνουν ευχή και κάθονται δεξιά-αριστερά για να τον αφήσουν να μιλήσει. Μικρή παύση.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: *(αρχίζει εμφανώς συγκινημένος και ξεσπά σε ενθουσιασμό στην πορεία)* Έλληνες! Έλληνες! Ελεύθεροι πλέον και όχι ραγιάδες! Αυτή είναι ημέρα μεγάλη. Αυτή είναι ημέρα σωτήρια! Η μέρα του τέλους των δεινών της φυλής. Η μέρα που απαντώντας στον κατατρεγμό τετρακοσίων χρόνων, υψώσατε όλοι μαζί την κεφαλή στον ουρανό και αναφωνήσατε Αναστήτω το Έθνος! *(ζητωκραυγές-συνεχίζει ενθουσιωδώς)* Και το Έθνος ανέστη! Ιδού, ενάντια σε όλες τις δυσκολίες, ενάντια στις δικές μας ανησυχίες για τον κίνδυνο που σας εκθέσαμε, ο λαός παίρνει τα όπλα, αφού προκλήθηκε ξανά από τον τύραννο, και θα τον διώξει! Έλληνες! Με τους αξίους αρχηγούς σας, όλοι μαζί, όλοι ενωμένοι, άρχοντες, παπάδες, έμποροι, ναυτικοί, χωρικοί, νέοι, γέροι, άνδρες, γυναίκες, παιδιά, μία να είναι η ελπίδα μας, μία η αναπνοή μας. Η νίκη. Η νίκη του Θεού! Υψώστε τη σημαία της λευτεριάς! Ζήτω η ελευθερία! *(ζητωκραυγές)* Η Πάτρα ανάβει τη φλόγα, που θα τρέξει και θα λαμπαδιάσει την Πελοπόννησο. Και θα κάψει την τυραννία! Και τίποτα μην περιμένουμε από τους ξένους για βοήθεια. Ούτε Εγγλέζους, Γάλλους, ούτε άλλους. Αυτοί τα δικά τους συμφέροντα θα κοιτάξουν. Μόνοι μας, με τη βοήθεια του Θεού θα κινήσουμε μπροστά! *(πιο ήρεμα)* Σήμερα μέρα χαρμόσυνη, μέρα γιορτής, δεν θα νηστέψουμε. Και έχετε ευλογία να μην νηστέψετε όσο κρατήσει αυτό το πανηγύρι της λευτεριάς, για να μπορείτε χωρίς δυσκολία να τρέφεστε στα βουνά και στα λαγκάδια, όπου σας

καλέσει η πατρίδα για να διώξετε τον εχθρό. Γράφω και στους πρόξενους τους ξένους και τους λέω: οι Έλληνες, τόσα χρόνια τυραννούμενοι από τους Τούρκους, που έβαλαν στόχο να μας εξολοθρεύσουν, ξεσηκωθήκαμε σήμερα, μ' ένα σκοπό, *(ένταση)* ή να τους διώξουμε ή να πεθάνουμε! Πιο καλά από τη σκλαβιά ο θάνατος! *(ζητωκραυγές)*

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: *(μπαίνει τρέχοντας)* Δέσποτα, δέσποτα!

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: *(ενώ έχει πέσει σιγή ξαφνική)* Τι συμβαίνει;

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: Ο Σταμάτης ο Κουμανιώτης...

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Τι;

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ: *(σκύβει το κεφάλι)* Είναι νεκρός. Από βόλι εχθρικό.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: *(μετά από μικρή σιγή, όπου έχουν σκύψει όλοι τα κεφάλια)* Ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή του παλικαριού μας. *(σταυροκοπιέται, παίρνει τον σταυρό από τον διάκο και τον μπήγει κάτω-θα υπάρχει κάποιο υπόβαθρο-γυρνά στους υπόλοιπους)* Αυτός ο σταυρός, που τον έφερα να δείχνει τη νίκη του Χριστού πάνω στην ημισέληνο και πάνω στον θάνατο, να μας θυμίζει του παλικαριού τη θανή. Θα γίνει ο σταυρός που τον τάφο θα μας φέρνει στο μυαλό. *(με φλόγα)* Θα γίνει ο σταυρός που θα μας θυμίζει το σκοπό μας, που τόσο τέλεια εξετέλεσε ο αδερφός μας ο Σταμάτης! *(ανεμίζει τη σημαία)* Ελευθερία ή θάνατος!

ΟΛΟΙ: Ελευθερία ή θάνατος!

ΛΟΝΤΟΣ: Λεβέντες, στη μνήμη του παλικαριού μας ελάτε να πανηγυρίσουμε τη νίκη μας, πιάστε ένα χορό...

Σηκώνουν τα όπλα και ρίχνουν ομοβροντία, κραυγές, πανηγυρισμοί.

ΑΥΛΑΙΑ

Σκηνή 5^η: Το σαράκι της διχόνοιας

Πρόσωπα: Γερμανός, Δημ. Υψηλάντης, Γραμματικός, Αξιωματικοί

Σκηνικό: στη σκηνή του Υψηλάντη στο στρατόπεδο των Τρικόρφων. Τέλη Αυγούστου 1821. μέσα στη σκηνή είναι ο Υψηλάντης και ο Γραμματικός, ο οποίος ετοιμάζει ένα έγγραφο.

- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** Ετοιμάστηκε η διαταγή;
- ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ:** Μάλιστα, υψηλότατε.
- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** Πολύ καλά. Πήγαινε να την παραδώσεις στους αρμόδιους αξιωματικούς. Και να τους πεις να συναχθούνε εδώ αφού διαβάσουν το έγγραφο, για να συζητήσουμε αναλυτικότερα επί του πρακτέου.
- ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ:** Στις διαταγές σου, υψηλότατε. *(βγαίνει και επιστρέφει αμέσως έκπληκτος)*
- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** Τι συμβαίνει;
- ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ:** Υψηλότατε, είναι απ' έξω ο Δεσπότης της Πάτρας Γερμανός! Θέλει να σας δει, λέει.
- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** Πολύ καλά. Θα τον δεχθώ.
- ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ:** Να παραμείνω εδώ;
- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** Όχι. Να εκτελέσεις τη διαταγή και ύστερα επιστρέφεις.
- ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ:** Μάλιστα. *(φεύγει)*
Μπαίνει ο Γερμανός.
- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** Προσκυνώ, σεβασμιώτατε, και ασπάζομαι την δεξιάν σας. *(παίρνει ευχή)*
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Του Κυρίου την ευλογία να έχετε υψηλότατε, άξιο της πατρίδος τέκνο.
- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** Καθίσατε, δέσποτα. Σε τι οφείλω την τιμή της επισκέψεώς σας;
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Με απέστειλαν ως εκπρόσωπο τα μέλη της Συνελεύσεως.
- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** *(κάνει ένα μορφασμό απέχθειας)* Μάλιστα. Σας απέστειλαν σε μένα;
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Βεβαίως, πρίγκηπά μου.
- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** *(σε κανένα σημείο δεν οργίζεται-βγάζει μόνο πίκρα)* Όστε λοιπόν, δι' αυτούς τους πολιτικάντηδες και αρχοντοχωριάτες έχω ακόμα υλική και ηθική υπόσταση;
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Μην αδικείτε τους προκρίτους και τα μέλη της γερουσίας, υψηλότατε. Όλοι δεχόμαστε όχι απλά την υπόσταση, μα και την υπεροχή της δυνάμεως της υψηλότητός σας, καθώς και την αναγνώριση της οποίας χαίρει το πρόσωπό σας ανάμεσα στο λαό.
- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** Ο λαός! Ο λαός και το αισθητήριό του! Μακριά από τις διαβουλεύσεις, τς συνελεύσεις και τις συνωμοσίες, έχει το χάρισμα να αντιλαμβάνεται ποιος έχει δίκιο ενώπιον του Θεού. Αντιλαμβάνεται πως, σ' αυτόν τον αγώνα, πρέπει να τηρηθούν όσα συμφωνήθηκαν, ώστε να επέλθει το ελπιζόμενο αποτέλεσμα.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Υψηλότατε, όλοι γνωρίζουμε την αυτοθυσία που δείξατε και εσείς, όσο και ο κυνηγημένος – για χάρη της πατρίδος – αδελφός σας Αλέξανδρος, στη Μολδοβλαχία.
- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** Θεωρείτε πως επιδιώκω προσωπικά οφέλη μέσω της επανάστασης της πολυαγαπημένης μου πατρίδας;
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Κάθε άλλο.
- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** Αλλιώς, θα σας υπενθύμιζα πως στη Ρωσία ήμουν πρίγκηπας και αξιωματικός υψηλόβαθμος του στρατού. Στην Ελλάδα, εμπαιζομαι και καταδιώκομαι από κάποιους αμαθείς περί τα στρατιωτικά. Μα δεν

πρόκειται αυτό να μεταβάλει την σθεναρή μου απόφαση να εκχύσω το αίμα μου για την ελευθερία της πατρίδος.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Υψηλότατε, τα λόγια σας μιλούν κατευθείαν στην καρδιά μου. Ας μπουκ στην άκρη όλες οι παρεξηγήσεις και ας ενωθούμε όλοι για το καλό. Δείτε πόσο καιρό ακάρπως πολιορκείται η Τριπολιτσά! Με την ενότητα θα είχε ήδη περιέλθει στα χέρια μας!

ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Παραγκωνίσθηκα από την αρχηγία του εγχειρήματος. Ενθυμείσθε, υποθέτω, τι συνέβη στα Βέρβενα.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Αν και δεν ήμουν παρών, έμαθα πολύ καλά.

ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Μου ζητήθηκε να αποχωρήσω από το Μωριά! Και πράγματι, θα ετοιμαζόμουν και επρόκειτο να φύγω. Και αυτό εξαιτίας ανθρώπων που προσβλέπουν στην ελευθερία σαν σε θησαυροφυλάκιο, του οποίου τα κλειδιά θέλουν να έχουν μόνο οι ίδιοι!

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Μόλις αναχωρήσατε, όμως, Υψηλότατε, τα πράγματα έφθασαν στο άλλο άκρο. Ο λαός, υποστηρίζοντάς σας, θέλησε να σκοτώσει τους γερουσιαστές. Ούτε αυτό ήταν σωστό. Το μόνο σωστό είναι η ομόνοια, η συζήτηση, το ξεπέραςμα των διαφορών, των διχονοιών, των συγκρούσεων, για το κοινό καλό. Ο Θεός ξέρει πώς βρέθηκε εκεί ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης και ηρέμησε τον όχλο.

ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Το Έθνος του οφείλει ευγνωμοσύνη, διότι τέτοια πράξη θα ήταν ανοσιούργημα, θα έστρεφε Θεό και ανθρώπους κατά του αγώνος μας. Ας είναι. Ταχθήκαμε στο πλευρό της πατρίδος. Θα πολεμήσουμε με κάθε δυσκολία, συνεργαζόμενοι με όλους, διότι, τελικά, είναι και αυτοί πατριώτες, άνθρωποι με αδυναμίες, όπως όλοι.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Με συγκινεί η Υψηλότης σας. Από τότε, δεν κάνω άλλο πράγμα παρά να προσπαθώ να σας πείσω και τις δύο μεριές να συμφιλιωθείτε. Υψηλότατε, μόνο αυτό μας μένει. Αφού οι εχθροί είναι πάντα ισχυρότεροι. Αλλά αν εμείς είμεθα ενωμένοι, τι να φοβηθούμε;

ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Επ' αυτού έχετε δίκαιο.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Και είναι αναγκαίες οι υποχωρήσεις και από τις δύο μεριές. Ιδού, η Συνέλευση, αναγνωρίζοντάς σας, αποστέλλει μέσω εμού αυτό τον Οργανισμό Τοπικής Διοικήσεως, που κατ' ουσίαν διατυπώνει τον τρόπο κυβέρνησης του κράτους μας. *(το θγάζει από το ράσο του)* Ελέγξτε το για να υπογράψετε, αν συμφωνείτε φυσικά. *(το διαβάζει για λίγο ο Υψηλάντης)* Σας εξορκίζω να το υπογράψετε. Ξέρετε τα αισθήματά μου: δεν τάσσομαι με καμία πλευρά. Τάσσομαι με την ενότητα.

ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: *(αφού διαβάσει για λίγη ώρα)* Μου φαίνονται λογικά όσα εγράφησαν περί των πολιτειακών διακανονισμών... *(ο Γερμανός αναμένει με κομμένη την ανάσα)* Ας ιδούμε και παρακάτω, περί των στρατιωτικών.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Υψηλότατε, μόνο η ευγένειά σας είναι η ελπίδα μου για την αποφυγή του διχασμού. Και τώρα σας ικετεύω, να υπογράψετε, ώστε να μην αποτελέσει η άρνησή σας αφορμή για εγκαθίδρυση νέων διαιρέσεων.

ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Θα λυπήσω την Αγιότητά σας, μα δεν δύναμαι να θέσω την υπογραφή μου κάτω από τέτοιων άρθρων.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: *(απογοητευμένος)* Τι εννοείτε, πρίγκηπα;

ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Ήλθα στο Μωριά τοποθετημένος πληρεξούσιος του Υψηλοτάτου αδελφού μου και συνεπώς αναγνωρισμένος από την Αρχή της Φιλικής Εταιρείας ως αναλαμβάνων την αρχιστρατηγία και την οργάνωση του πολέμου

ολοκλήρου. Δεν μπορώ να αφήσω να οργανωθεί από ανθρώπους οι οποίοι επιζητούν κέρδη και, γι' αυτό, εξαφάνισαν το όνομά μου.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Υψηλότητα...

ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Δεν πρόκειται περί εγωισμού. Σας εξήγησα, Δέσποτα. Οι άνθρωποι αυτοί, με τέτοιες κινήσεις, μου δείχνουν ικανοί για όλα.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: *(παρακλητικά)* Υψηλότητα, κάνω έκκληση στην αγάπη και τη φιλοπατρία σας. Εγώ ο ίδιος θα αναζητήσω τους αρμοδίους και θα τους πείσω να αναλάβετε την αρχιστρατηγία. Μέχρι τότε, αποδεχτείτε απλώς τον Οργανισμό. Σας υπόσχομαι ότι θα ενεργήσω και, ξέρετε, ο λόγος μου περνά στους πολιτικούς και στους προύχοντες.

ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Πρέπει να αναλάβω την πληρεξουσιότητα της αρχιστρατηγίας, όπως ήταν στην αρχή, άνευ δηλαδή της μεσολαβήσεως και της συγκαταθέσεως των μελών της Γερουσίας. Είναι αυτοχειροτόνητοι, αυθαίρετοι άρχοντες των υπολοίπων, σφετεριστές!

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Υψηλότητα, δεν έχω άλλο τι να αντιτάξω σε όσα μου λέτε. Το μόνο που σας παρακαλώ, κι ας φαίνεται ύποπτο ή παράλογο, είναι να υπογράψετε για να αποφευχθεί το σχίσμα. Κι εγώ, στο μεταξύ, θα φροντίσω να αποκατασταθεί η τάξη και το δίκαιο – που το ξέρω ότι έχετε δίκαιο. *(παύση-δεν αντιδρά ο Υψηλάντης)* Σκεφθείτε τη δόλια μας πατρίδα. Εχθροί μύριοι την χτυπούν. Τα τουρκικά ασκέρια ξεκινούν από το Βορρά να κατεβούν. Οι Ευρωπαϊκές αυλές φέρονται εναντίως. Χρήματα δεν υπάρχουν. Να υπάρξει και διχόνοια; Μην προσθέσουμε πληγές εσωτερικές, εχθρούς από τα μέσα στην πατρίδα μας. Σας εξορκίζω στο όνομά της, στο όνομα του ήρωα αδελφού σας. *(παύση-ο Υψηλάντης συγκινείται)* Σας εξορκίζω, Υψηλότητα, στο όνομα του Βασιλέα του σύμπαντος. Αφήστε, για το όνομά Του, την απαίτηση για την αρχηγία, προσωρινά. Στο όνομα του Χριστού, που έσκυψε και έπλυνε τα πόδια των μαθητών Του, έως και του ίδιου του Ιούδα, σας ικετεύω, να προλάβετε την διχόνοια...

Πέφτει στα γόνατα και προσπαθεί να πιάσει το χέρι του Υψηλάντη και να το ασπασθεί. Ο Υψηλάντης συγκινείται, δεν τον αφήνει, τον σηκώνει.

ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Αρκεί, Δέσποτα. Θα υπογράψω. Αρκεί.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Ο Θεός να σας το ανταποδώσει, Υψηλότητα...

Πάει προς το γραφείο ο Υψηλάντης, ρίχνει μια τελευταία ματιά στο χαρτί και ετοιμάζεται να υπογράψει. Μόλις πιάνει το καλάμι, εισβάλλουν ο Γραμματικός και οι Αξιωματικοί.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΣ: Υψηλότητα, Ιδού οι κύριοι Αξιωματικοί

ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Περάστε κύριοι. *(παίρνουν όλοι ευχή από τον Δεσπότη και κοιτούν ερωτηματικά τον Υψηλάντη)* Ο Αρχιεπίσκοπος των Παλαιών Πατρών Γερμανός, προσεκόμισε εκ μέρους της Συνελεύσεως τον Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοικήσεως προς έγκριση και υπογραφή.

Πλησιάζουν γύρω από το γραφείο του και κοιτάζουν. Ξαναπαίρνει το καλάμι ο Υψηλάντης.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ Α΄: Για ένα λεπτό, πρίγκηπά μου. Τι λέει εδώ για εμάς τους στρατιωτικούς;

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ Β΄: Μάλιστα! Απ' ό,τι βλέπω, πάλι δούλους τους θα μας έχουν οι καλαμαράδες.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ Γ΄: Θα κάνεις τέτοια παραχώρηση, πρίγκηπά μου; Κοίτα! Έχουν ξεχάσει ότι είσαι Αρχιστράτηγος! Σε θεωρούν ένα τίποτα!

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Σας παρακαλώ καπεταναίοι! Αν ήταν ένα τίποτα, δεν θα του ζήταγαν την υπογραφή του!

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ Β΄: Ναι, υπογράφει ότι καθαιρείται από αρχιστράτηγος.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Δεν λέει τίποτα τέτοιο.

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ Γ΄: Αυτό όμως γίνεται. Μην υπογράψεις πρίγκηπά μου.

- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** Αγαπητοί, οι βαθμοί δεν πρέπει να μας ενδιαφέρουν στο συμφέρον της ενότητας και της πατρίδας.
- ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ Α΄:** Ποιας ενότητας τσαμπουνάς Υψηλότατε; Άμα σε βγάλουν από αρχιστράτηγο, πάει σε ξεγράψανε! Τέλειωσες για αυτούς!
- ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ Γ΄:** Αυτό δεν είναι ομόνοια, είναι υποταγή. Κάλλιο νά 'μασαν στους Τούρκους. *(αρχίζουν να φωνάζουν)*
- ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ Β΄:** Τι είναι αυτά τα καμώματα; Εγώ πάντως, δεν κάθουμαι να με διατάζουν πάλι οι πολιτικάντηδες. Παίρνω τα παλικάρια μου και φεύγω.
- ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ Α΄:** Και συ πρίγκηπα άντε να καταλάβεις ότι σε κοροϊδεύουν πάλι. Ξέχασες τα Βέρβενα;
- ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ Β΄:** Και άλλες φορές.
- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** Μα ο Επίσκοπος...
- ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ Α΄:** Ο Δεσπότης είναι δικός τους. Όπως όλοι οι δεσποτάδες.
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** Δεν είμαι με το μέρος κανενός. Είμαι με το μέρος του ραγιά που ξεσηκώθηκε. Είμαι με το μέρος των σκλάβων τόσων χρόνων! Είμαι με το μέρος των φτωχών, των βασανισμένων, αυτών που καρτερούν επιτέλους να μεγαλώσουν παιδιά λεύτερα!
- ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ Γ΄:** Τότε είσαι φαντασμένος και λέγεις μονάχα ευχολόγια. Δεν είναι εκκλησιά ούτε ψαλτήρι ο πόλεμος. Εδώ έχει πάθη ανθρώπινα, έχει βαθμούς, έχει λάφυρα.
- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** Λοιπόν, κύριοι, τι κρίνετε;
- ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ:** Μην το υπογράψεις. Με τίποτα, πρίγκηπα. Θέλουμε απλά το κακό σου.
- Ο Υψηλάντης παγώνει για ένα λεπτό, ύστερα αφήνει το καλάμι. Διπλώνει το χαρτί και το δίνει στον Γερμανό.
- ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ:** *(με χαμηλωμένα μάτια)* Σεβασμιότατε, Αναμένω την πληρεξουσιότητα της αρχιστρατηγίας για να συνεχισθεί η συζήτηση...
- ΓΕΡΜΑΝΟΣ:** *(κρύβει το πρόσωπο στο ένα χέρι)* Καταραμένη διχόνοια! Καταραμένη δίψα για εξουσία! *(γυρνά και φεύγει χωρίς να κοιτάξει πίσω-φωνάζει δραματικά με λυγμό θγαίνοντας)* Ω ιερά πατρίς! Πόσα δεινά αρχίζουν για σε από τούτη την ημέρα!...

ΑΥΛΑΙΑ

Σκηνή 6^η: Πικρή αμοιβή

Πρόσωπα: Γερμανός, Ηγούμενος, Σοφιανόπουλος, Έλληνες στρατιώτες

Σκηνικό: εσωτερικό κελιού μοναστηριακού. Στο άνοιγμα της αυλαίας, ο Γερμανός είναι καθισμένος ασκεπής και μόνο με το αντερί στο κρεβάτι του κελιού. Ένα μικρό ταγάρι με τα πράγματά του σε ένα έπιπλο, αφημένο εκεί δίπλα και το εγκόλπιο. Σε μια καρέκλα απλωμένο το εξώρασο, στο πλάι της η ράβδος. Ο Γερμανός είναι κατηφής.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ: *(απ' έξω, χτυπά την πόρτα)* Δί' ευχών των Αγίων Πατέρων ημών...

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Αμήν. Πέρασε, γέροντα.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ: Δέσποτα, ευλόγησε.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Την ευλογία του Χριστού μας, φιλόξενε γέροντα. Να εύχεσαι και να με συμπαθάς που τόσες μέρες φορτώθηκα στο μοναστήρι σου.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ: Χαρά μας. Ήθελα κάτι να σου πω Δέσποτα.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Να μου πεις, Άγιε Ηγούμενε.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ: Είναι μέρες τώρα που δεν τρως. Ξέχασες τις αρρώστιες σου στην Ιταλία; Ήρθες από εκεί και από τις μάχες πολύ κακοπαθημένος. Πρέπει να τρως, να αναλάβεις δύναμη.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Όσο το Έθνος κινδυνεύει, δεν έχω διάθεση μήτε για τροφή μήτε για τίποτα άλλο. Αν θες πραγματικά να με κάνεις καλά, άγιε γέροντα, να πας στο κελί σου και ν' αρχίσεις να τραβάς κομβοσχοίνι για τα δεινά του τόπου.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ: Τι σε βασανίζει;

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Η εμφύλια διαμάχη που μαίνεται στον τόπο. Άλλοι λένε φταίνε οι στρατιωτικοί. Αυτοί λένε, φταίνε οι πολιτικοί. Δεν φταίνε ούτε οι μεν ούτε η δε. Φταίει η αμαρτία, η δίψα για εξουσία. Αυτό φταίει. Η ψυχή μου σκίζεται βλέποντας τους πατριώτες να σπρώχνουν την πατρίδα και τη λευτεριά στο βράραθρο.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ: Πριν έρθεις εδώ, τι έκανες γι' αυτό;

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Προσπάθησα με κάθε τρόπο να τους ενώσω. Έτρεχα πότε στον ένα, πότε στον άλλο. Στην αρχή με άκουσαν κάποιιοι. Μα το μίσος είναι βαθύ. Άρχισαν να θεωρούν ότι εξυπηρετώ τους αντιπάλους. Στο τέλος είδα κι απόειδα πως δεν γίνεται τίποτα. Κι αποσύρθηκα εδώ, να μοιρολογώ τη δόλια μου πατρίδα. Στην αρχή ευχόμουν ο Θεός να κατακεραυνώσει τους διαστρεβλωτές· μα τώρα μού 'μεινε μόνο να θρηνώ που πάμε να βγάλουμε μόνοι μας τα μάτια μας.

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ: Ο Θεός να βάλει το χέρι του... Και θα το βάλει. Έστω και με τρόπο που θα πονέσει.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: *(σηκώνεται, κοιτά προς τον κόσμο, μετά από παύση)* Εάν, επιτέλους, η Επανάσταση πετύχει και φέρει κάποιο κέρδος, το Έθνος πρέπει τότε να μας κρίνει και να μας καταδικάσει σε θάνατο για τον κίνδυνο που το εκθέσαμε... Μα για την επιτυχία μας, αφού μας εκτελέσει, να βάλει στο κεφάλι μας, όπως θα είμαστε νεκροί, ένα απλό στεφάνι, από λίγα χορταράκια μόνον. Έτσι, σαν αμοιβή, πως έστω και στραβά, κάναμε το χρέος μας...

ΗΓΟΥΜΕΝΟΣ: Ο Θεός είναι μεγάλος. Μεγάλες δυσκολίες ακούγονται για το γένος. Κι ακόμα χειρότερες θα 'ρθούνε ίσως κάποτε. Μακάριος εκείνος που θα σηκώσει πάνω του την ευθύνη, που θα δεχτεί να αδικηθεί και να λοιδωρηθεί. Μα που, με τη στάση του, θα έχει σώσει το γένος. Κι άμα κανένας δεν τον θυμάται, το χρέος του το έχει κάμει...

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: *(μετά από σιγή)* Βλέπω σε πολυσκότισα με τα δικά μου γέροντα. Άμε στο καλό και κάνε κανένα κομβοσχοίνο για την πατρίδα...

Ασπάζονται το χέρι ο ένας του άλλου. Φεύγει ο ηγούμενος. Κλείνει η πόρτα. Ο Γερμανός κάθεται. Δυνατά πατήματα και χτυπήματα στην πόρτα. Ο Γερμανός πετάγεται πάνω ενώ εισβάλλουν ο Σοφιανόπουλος και οι στρατιώτες.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Τι συμβαίνει κύριοι;

ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: *(ειρωνικά)* Εδώ είσαι Δέσποτα, ε;

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Ναι, Σοφιανόπουλε. Παπάς είμαι και σε μοναστήρια θά 'μαι. Εσύ που είσαι γιατρός, γιατί δεν είσαι σε ιατρείο, παρά ορμάς εδώ με τόσους οπλισμένους;

ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Πάψε! *(δείχνει στους στρατιώτες τα πράγματα του Γερμανού)* Μαζέψτε τα όλα. Ποιος ξέρει πόσα γρόσια να κάνουν! Πιάστε τον!

Ορμούν και τον πιάνουν δύο. Οι υπόλοιποι διαρπάζουν όλα του τα πράγματα. Ο Γερμανός ισιώνει λεβέντικα τη ράχη του. Τα μάτια του πετούν φωτιές καθώς αντιμετωπίζει τον Σοφιανόπουλο.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Για ποιο πράγμα με συλλαμβάνεις γιατρέ;

ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Διαταγή του στρατηγού Γκούρα.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Με ποια αιτία;

ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Είσαι υποστηρικτής των πολιτικών μας αντιπάλων.

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Είμαι υποστηρικτής μόνο της πατρίδος. Αν είναι όντως διαταγή του Γκούρα ή της Κυβέρνησης, να μου κοινοποιηθεί για να δω τι λάθος έκαμα και να απολογηθώ! Αλλιώς, αφήστε με ελεύθερο!

ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Μιλάς πολύ, παπά!

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Κατάλαβα. Είστε κοινοί κακοποιοί. Θέλετε απλά να μου πάρετε τα λίγα χρήματα που έχω μαζί μου. Μην πιάνετε τότε την πατρίδα στο στόμα σας.

ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Στασιαστή! Αμέσως τώρα, θα έρθεις μαζί μας ως τον Πύργο, πεζός. Να δούνε τον προδότη όλα τα χωριά. *(πλησιάζει απειλητικά)* Και αλλοίμονό σου αν δεν μας πεις πού έχεις τα υπόλοιπα γρόσια που μας κρύβεις... Πάρτε τον!

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Ω ιερά πατρίς! Ω Ελλάδα, ω Έλληνες! Ποτέ μην αφήσετε τη διχόνοια να φωλιάσει μέσα σας. Κοιτάξτε πού θα σας οδηγήσει. Πώς τα κατώτερα σας ένστικτα θα αφυπνίσει, για να σας κάνει ένα με τον άλογο κόσμο. Σταθείτε βράχοι απέναντι στην κακία και στο μίσος το αδελφικό, και αν χρειαστεί, να μαρτυρήσετε για την αγάπη της πατρίδας, είτε από φίλους είτε από εχθρούς!

ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ: Άσε τα λόγια και προχώρα παπά!

Τον χτυπούν και τον βγάζουν εκτός σκηνής. Ενώ βγαίνουν, φωνάζει...

ΓΕΡΜΑΝΟΣ: Ο Θεός μαζί σου, αγαπημένη μου πατρίδα! Ιδού βαδίζω προς το μαρτύριο **ΓΙΑ ΣΕ...** *(Ο Σοφιανόπουλος αποχωρεί. Ο Δεσπότης και οι φρουροί μένουν μέσα στη σκηνή ακίνητοι.)*
Μετά από μεγάλη παύση, εισέρχεται ο Καμπούρογλου.

ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ: Μέρρες ολόκληρες ο δεσπότης Γερμανός, ο κήρυκας της ομοψυχίας, σαν κακοποιός εξευτελίστηκε από τους στρατιώτες. Μα ξάφνου, κάποιος παλιός του γνωστός μεσίτευσε στον Γκούρα και τον ελευθέρωσαν. Κι ο γιατρός ο Σοφιανόπουλος, μέσα σε τέσσερις ημέρες, ξεψύχησε από ξαφνική αρρώστια. Η κλονισμένη υγεία του Επισκόπου, δεν τον έκανε να σταματήσει το έργο του για την Ελλάδα· ακόμα κι όταν έμαθε πως η περιουσία του στο Ναύπλιο είχε διαρπαγεί, από... πατριώτες σαν κι αυτούς που τον συνέλαβαν. Εξελέγη και πάλι μέλος της εθνοσυνέλευσης στο Ναύπλιο, όπου και πέθανε στις 30 Μαΐου 1826, με τον πόνο της Πτώσης του Μεσολογγίου και χωρίς ποτέ να δει τους Έλληνες ενωμένους, που ήταν ο μεγάλος του καημός. Ακούστηκε μάλιστα πως δεν πέθανε από τον τύφο που τον τυραννούσε, μα πως στο φάρμακό του ρίχτηκε δηλητήριο...

Ω τίμια πάτερ, η Ελλάς δεν ξεχνά τα όσα πρόσφερε. Η δόξα σου δεν λησμονιέται! Στον ιερατικό σου βίο αγνός, χωρίς ποτέ να ξεχνάς πως ήσουν ιερέας. Ποτέ δεν όπλισες το χέρι σου κι όμως διηύθυνες μια ολόκληρη επανάσταση. Ποτέ δεν πήρες μέρος στη διχόνοια έψαχνες τον τρόπο να ενώσεις τους αντιπάλους. Δεν έψαξες τις θέσεις και τα οφέλη· μόνο έδωσες αφειδώς την περιουσία σου για τον αγώνα. Ποτέ δεν θέλησες τιμές διάλεξες να ταπεινωθείς εσύ για να δοξασθεί η Ελλάδα!

Πειθόμενος τοις ρήμασι της Πατρίδος, έγινες αυτός που κράτησε την εξέγερση ζωντανή, πολλές φορές που πήγαινε να σβήσει.

Χαίρε τίμια πάτερ, πλήθους οσίων εφάμιλλε
Και του αγώνα έντιμα, στερρέ εμψυχωτή!
Χαίρε της των Ελλήνων ενότητας ω πρόμαχε
Ελευθερίας συ, τρανέ πρωταθλητή!
Χαίρε...!

ΤΕΛΟΣ

